

Kultur- og likestillingsdepartementet
Avdeling for sivilsamfunn og idrett

Deres ref: 22/3498-1

Oslo, 6. oktober 2022

Høringssvar – ny lov om behandling av personopplysninger for antidopingformål og ved arbeid mot manipulering av idrettskonkurranser

1. Overordnede betraktninger om lovens virkeområde

Norges idrettsforbund (NIF) viser til Kultur- og likestillingsdepartementets (KUD) forslag til lov om behandling av personopplysninger for antidopingformål og ved manipulering av idrettskonkurranser.

NIF er fornøyd med at departementet har fremmet et lovforslag for å etablere et lovhjemmelsgrunnlag for behandling av personopplysninger knyttet til antidopingformål og arbeid mot manipulering av idrettskonkurranser. Lovforslaget dekker imidlertid ikke idrettens behov for et hjemmelsgrunnlag til behandling av personopplysninger på andre og sentrale områder. NIF har over flere år adressert et behov til KUD for en lovhjemmel for at idretten kan behandle opplysninger om straffbare forhold og lovovertridelser, samt særlige kategorier av personopplysninger, eksempelvis i saker om vold, seksuell trakassering og overgrep. Dette er opplysninger som idrettsorganisasjoner, etter EUs personvernforordning (GDPR), trenger hjemmel i nasjonal lovgivning for å kunne behandle.

NIF er svært skuffet over at det lovutkastet som nå er sendt på høring, ikke ivaretar dette behovet. Konsekvensen av ikke å få en lovhjemmel for behandling av personopplysninger i denne type saker, er at idretten ikke får nødvendige virkemidler til å gjøre idretten til en trygg arena for barn og unge. Dette er KUD vel kjent med, gjennom både skriftlig og muntlig korrespondanse med NIF.

KUD har i brev til NIF 27. september 2022 bekreftet at departementet vil vurdere muligheten for å etablere et rettslig grunnlag i lov også på andre områder innen NIFs virksomhet enn de behandlingsformålene lovforslaget omfatter. NIF håper KUD vil arbeide raskt med å vurdere dette, og har en klar forventning om at idrettens behov for lovhjemmel også på disse områdene blir fullt ut ivaretatt. Ettersom virkeområdet for lovforslaget som er på høring er tematisk avgrenset til antidoping og manipulering av idrettskonkurranser, og KUD har bekreftet at idrettens øvrige behov for lovhjemmel skal bli vurdert ivaretatt gjennom en annen lov, ser NIF ingen grunn til å redegjøre nærmere for dette behovet i denne høringen.

2. Generelle merknader knyttet til lovens foreslåtte oppbygging og virkeområde

Det er uklart for NIF, og ikke begrunnet av KUD, hvorfor departementet har valgt en ulik regulering av de to områdene.

Hva gjelder antidoping, inneholder lovforslaget en definisjon av «*antidopingarbeid*» i § 2. En tilsvarende definisjon av «*arbeid mot manipulering av idrettskonkurranser*» finnes ikke. Videre inneholder § 5 en uttømmende liste over de formål innen antidopingarbeidet som vil kunne begrunne behandling av personopplysninger, mens det i § 9 er en mer generell formålsangivelse.

Ulempen med en uttømmende oppstilling av formål, og angivelse av hvilke aktører som er omfattet av definisjonen «*antidopingarbeid*», er at loven både må sikre at alle aktører som faktisk driver antidopingarbeid er omfattet av definisjonen og at alle nødvendige formål som begrunner behandling av personopplysninger, er inkludert i den uttømmende reguleringen. Slik det fremgår av våre merknader til § 5 nedenfor, er dette ikke tilfelle. For å sikre at alle aktører som faktisk jobber for å fremme et forsvarlig og effektivt antidopingarbeid har nødvendig hjemmel til å behandle personopplysninger, og for å sikre at loven får en enhetlig og helhetlig oppbygging, foreslår NIF derfor at både definisjon og formålsangivelse gjøres like generell for antidoping som det er foreslått for arbeid mot manipulering av idrettskonkurranser i § 9. Se nærmere nedenfor under § 5, der vi foreslår en mulig ordlyd ved å slå sammen §§ 2 og 5.

Dersom departementet likevel velger å opprettholde en egen definisjon av antidopingarbeid som foreslått, vil det, etter NIFs vurdering, fremstå mer ryddig og systematisk om denne delen flyttes til kapittel 2 og ikke ligger under kapittel 1 som tematisk skal omhandle begge områder.

3. Merknader til de enkelte bestemmelsene

I det følgende vil NIF gi merknader knyttet til de ulike bestemmelsene i lovforslaget.

Merknad til § 2 Definisjoner

Som nevnt over, foreslår NIF en ny ordlyd til en sammenslått bestemmelse av §§ 2 og 5 som bør ligge under kapittel 2, alternativt at § 2 flyttes til kapittel 2. Vi har i tillegg følgende merknader til bestemmelsen, både av generell karakter og til de enkelte bokstavene.

Generell merknad – definisjonen av «*antidopingarbeid*»

Denne bestemmelsen angir hva som menes med «*antidopingarbeid*». Det som ikke er definert som antidopingarbeid etter § 2, faller utenfor lovens virkeområde.

I henhold til bestemmelsen, er «*antidopingarbeid*» knyttet til aktører som har signert World Anti-Doping Code (WADC). En rekke private aktører driver imidlertid antidopingarbeid uten å ha signert WADC, og uten at antidopingarbeidet utføres på oppdrag fra en virksomhet som har signert WADC.

Dette gjelder for det første aktører utenfor NIF som organiserer aktivitet som tillater knockout. Knockoutforskriften § 13 sier at «*Godkjenning kan bare gis når det dokumenteres at søker driver et antidopingarbeid i overensstemmelse med World Anti-Doping Code.*» Aktører utenfor den organiserte idretten som har fått statlig godkjenning til å drive sin aktivitet, blant annet fordi de driver et antidopingarbeid i overensstemmelse med WADC, vil imidlertid ikke kunne behandle personopplysninger etter artikkel 9 og 10 i personvernforordningen knyttet til den antidopingvirksomheten de driver. Dette skyldes at de ikke driver «*antidopingarbeid*» i § 2s forstand, og dermed faller helt utenfor lovforslagets virkeområde, til tross for at det fremgår av høringsnotatet at disse nettopp er ment å skulle være omfattet av lovforslaget, jf. KUDs merknad til § 5 f).

Videre har ADNO avtaler med flere private aktører som også driver antidopingarbeid uten å ha signert WADC, for eksempel Det Norske travselskap, Det Frivillige Skyttervesen og ulike treningssentre. Dette antidopingarbeidet er heller ikke omfattet av lovforslaget.

Det er viktig at lovens virkeområde samsvarer med hvordan antidopingarbeidet er organisert internasjonalt og nasjonalt. For eksempel driver ITA (The International Testing Agency) utstrakt kontrollvirksomhet på vegne av internasjonale særforbund. ITA er ikke selv en Signatory til WADC. Så lenge testing skjer etter avtale med et internasjonalt særforbund og ITA selv gjennomfører denne, er ITA omfattet av bokstav c). Dersom ITA i stedet velger å benytte en tredjepart, som ikke er en nasjonal antidopingorganisasjon, til å foreta dopingkontroller, faller imidlertid tredjepartens behandling av personopplysninger utenfor lovforslagets virkeområde.

NIF foreslår at det i loven etableres ulik regulering for de organisasjoner som skal oppfylle forpliktelser etter WADC, og organisasjoner som ikke har det. Se nærmere nedenfor under generell merknad til § 5.

Merknad til bokstav b):

Det er antidopingarbeid som drives i kraft av å være nasjonal antidopingorganisasjon (NADO) som er omfattet av denne bestemmelsen. Etter WADC har NADOer bestemte oppgaver. Dersom formålet med b) er å omfatte andre oppgaver en NADO gjør ved siden av sin NADO-funksjon, må dette i så fall presiseres.

Merknad til bokstav c):

Bestemmelsen vil ikke favne for eksempel det antidopingarbeidet som ADNO gjør etter avtaler med f.eks. treningssentre eller idrettsorganisasjoner utenfor NIF. Her utfører ADNO et oppdrag på vegne av disse, men dette er ikke omfattet av b), ettersom ADNO ikke gjør dette som NADO og disse virksomhetene heller ikke driver antidopingarbeid på vegne av ADNO. Det er motsatt; ADNO utfører oppgaver på vegne av disse.

Merknad til § 5 Behandling av personopplysninger i antidopingarbeid

Generell merknad til § 5 – forslag til sammenslått §§ 2 og 5:

NIF har notert seg at det i høringsnotatet fremgår at «*Behandlingsformålene listet opp i § 5 a-f er i det alt vesentlige de samme som fulgte av tillatelsene ADNO tidligere har fått fra Datatilsynet.*» NIF stiller seg undrende til at man i en lovregulering av en rekke virksomheter, velger å ta utgangspunkt i en tillatelse som i sin tid er gitt til ett enkelt rettssubjekt. Antidopingarbeidet er dynamisk, og det er viktig at en nasjonal lovgivning som regulerer antidopingarbeidet er formulert på en måte som er egnet til å tilpasse seg endringer i antidopingarbeidet, uten at det må vedtas lovendringer. NIF er derfor kritisk til den foreslåtte reguleringen av formål som begrunner behandling av personopplysninger. For å sikre at alle aktører som driver antidopingarbeid, og at alle nødvendige formål innen antidopingarbeidet, blir omfattet, bør KUD benytte samme lovgivningsteknikk som ved reguleringen av arbeidet mot manipulering av idrettskonkurranser.

WADAs regelverk pålegger de organisasjoner som har signert WADC bestemte plikter, og formålet med loven må være å gi organisasjoner som NIF, ADNO og særforbund rett til å behandle de opplysningene som er nødvendige for at de til enhver tid kan oppfylle de forpliktelsene de har etter WADC. KUD bør derfor vurdere å skille mellom organisasjoner som har bestemte plikter etter WADC, der behandlingsgrunnlaget må dekke de forpliktelsene disse til enhver tid har, og andre organisasjoner som ikke har plikter etter WADC, men som myndighetene ønsker å gi et behandlingsgrunnlag, f.eks. kommersielle treningssentre og andre som driver et antidopingarbeid. Dette skillet bør gjenspeiles ved at dette reguleres i to ulike bestemmelser.

Hva gjelder de aktører som har signert WADC og deres medlemmer, foreslår NIF følgende samlet regulering av §§ 2 og 5:

«Personopplysninger kan behandles når det er nødvendig for å oppfylle egne eller andres forpliktelser etter WADC eller regler gitt med hjemmel i WADC. For disse formålene kan det behandles personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10.»

Med ovennevnte forslag, er §§ 6 og 7 i lovforslaget overflødige og kan slettes.

Øvrige aktører som driver antidopingarbeid med annet formål, vil kunne ha ulikt behov, være ulikt organisert og drive ulik form for antidopingarbeid. Deres adgang til å behandle personopplysninger vil kunne være egnet for en helt overordnet regulering i loven, og en mer detaljert regulering i en forskrift.

Generell merknad – endringer i NIFs antidopingarbeid:

Idrettstinget 2021 besluttet at NIF i tingperioden skal arbeide for at NIF ikke lenger skal utføre noen oppgaver som WADC forutsetter skal skje med nødvendig distanse fra idretten, dvs. oppgaver som etter WADC tilligger nasjonale antidopingorganisasjoner. Dette betyr at det skal arbeides for at NIFs domsorganer i tingperioden vil avslutte behandlingen av saker som gjelder overtredelse av antidopingregelverket. Dette antas å være gjennomført innen loven trer i kraft, og NIF vil derfor i dette høringssvaret ikke gå nærmere inn på det behov NIFs domsorganer har for behandling av personopplysninger i saker som gjelder overtredelse av antidopingregelverket.

Generell merknad – begrepsbruken:

Lovforslaget benytter flere begreper som er brukt i en norsk oversettelse av WADAs «Model Rules for National Anti-Doping Organizations», tiltenkt anvendt innenfor den organiserte idretten. Dette omfatter f.eks. «meldepliktutøvere», «medisinsk fritak» og «utøverinformasjon». Dersom en norsk lov skal benytte slike begreper, som ikke har et klart definert meningsinnhold på norsk, bør disse som et minimum defineres. I tillegg bør det nevnes at begrepet «dopinglisten» kan forstås både som den listen som fremgår etter «Forskrift om hva som skal anses som dopingmidler», og som WADAs forbudsliste («Prohibited List»). NIF legger til grunn at det er sistnevnte dopingliste lovforslaget sikter til, og da bør den omtales som «WADAs forbudsliste».

Lovforslaget bruker også begrepet «WADA-koden», som en forkortelse for «World Anti-Doping Code». Den korrekte norske oversettelsen av dette regelverket er «Verdens antidopingkode», som for øvrig er det som benyttes i den norske oversettelsen av UNESCOs internasjonale konvensjon mot doping i idretten.

Merknader dersom departementet velger å opprettholde opplistingen i § 5

Merknad til bokstav b):

Bestemmelsen fremstår overflødig. Etter WADC har utøvere som blir inkludert i en registrert testpool (Registered Testing Pool), en plikt til å gi opplysninger om bl.a. oppholdssted med formål å gjennomføre uanmeldte kontroller. Dette er utøvere ADNO omtaler som «meldepliktutøvere». Å behandle informasjon om oppholdssted fra disse utøverne, anses dekket av bokstav c); «planlegge, gjennomføre og følge opp dopingkontroller». Manglende overholdelse avplikten til å gi utøverinformasjon er en overtredelse av WADC, som vil være dekket av bokstav d).

Merknad til bokstav d):

NIFs ansvar ved overtredelser av antidopingregelverket, er å sikre at ilagte avgjørelser håndheves og respekteres. For det formål behandler NIF personopplysninger. Ordet «behandle saker» er ikke tilstrekkelig presist definert og det er behov for at det klargjøres,

enten i ordlyd eller i forarbeider, at også NIFs oppfølging av reaksjoner er hjemlet i denne bestemmelsen.

I bestemmelsen er det vist til «*antidopingregelverket*». For det første er det uklart hva som menes med dette. Dessuten fremstår det som om det menes et bestemt antidopingregelverk. En rekke aktører ilegger imidlertid sanksjoner etter ulike antidopingregelverk. F.eks. det antidopingregelverket som en aktør må etablere dersom aktøren skal ha godkjenning av knockoutnemnda eller antidopingregelverket til Det Norske Trivselskap.

Merknad til bokstav f):

NIF oppfatter bestemmelsen som uklar, men legger til grunn at KUD har ment at bestemmelsen skal omfatte de aktører som har en avtale med ADNO om antidopingarbeid. For å være omfattet av lovforslaget må det imidlertid dreie seg om behandling av personopplysninger knyttet til «*antidopingarbeid*». Nevnte aktører driver ikke «*antidopingarbeid*», slik dette er foreslått definert i lovforslagets § 2, og faller dermed utenfor lovforslagets virkeområde.

Merknad til § 9 Behandling av personopplysninger i arbeid mot manipulering av idrettskonkurranser

NIF anser at en mer generell formulering er mer hensiktsmessig for å sikre at de som arbeider mot manipulering av idrettskonkurranser, eller som risikerer å bli berørt av slik manipulering, har lovhjemmel til å behandle personopplysninger. Som det fremgår av våre merknader til reguleringen i §§ 2 og 5 om antidoping, er det lite hensiktsmessig med en forsøksvis uttømmende regulering gjennom en opplisting.

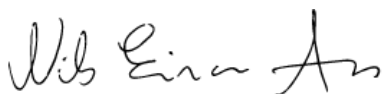
Det er uansett nødvendig å skrive «*som er aktører i arbeidet mot manipulering av idrettskonkurranser*», når det i lovforslaget allerede er listet opp de ulike aktørene, og det fremgår senere i setningen at det aktørene får lovhjemmel til, er å behandle personopplysninger knyttet til manipulering av idrettskonkurranser.

Hva gjelder manipulering av idrettskonkurranser inneholder lovutkastet ingen definisjoner. IOCs «*Olympic Movement Code on the Prevention of the Manipulation of Competitions*,» inneholder en rekke definisjoner, herunder definisjon av «manipulering av idrettskonkurranser». Lovutkastet må, som et minimum, dekke det behovet idretten har for å behandle de personopplysninger som er nødvendig for å oppfylle forpliktelsene etter koden eller regelverk gitt med hjemmel i denne.

NIF forslår derfor følgende ordlyd i § 9:

«Personopplysninger kan behandles når det er nødvendig for å oppfylle egne eller andres forpliktelser etter IOCs Olympic Movement Code on the Prevention of the Manipulation of Competitions eller regler gitt med hjemmel i koden. For disse formålene kan det behandles personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10.»

Med vennlig hilsen

Nils Einar Aas
Generalsekretær

Henriette Hillestad Thune
Juridisk sjef